

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของ เสียงสระ
และความหมายของคำซ้ำสองพยางค์ในภาษาไทย

นางสาวอภิรดี ฤกษ์มนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-121-8

009842

i1586420x

๑

RELATIONS OF VOWEL PATTERNINGS AND MEANINGS
OF DISYLLABIC REDUPLICATIVES IN THAI

Miss Apiradee Udomanisuwat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

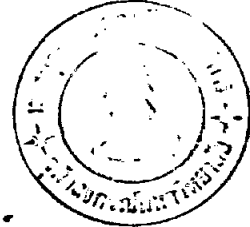
1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของ เสียงสระและความหมายของคำซ้ำ
สองพยางค์ในภาษาไทย

โดย นางสาวอภิรดี อุทมนต์สุวัฒน์

ภาควิชา ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

สุประสิทธิ์ มุนนาค

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

วิจิตร ภาณุพงศ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์)

ปราณี กุลละวณิชย์

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์)

สุภากร สักกะณีนาวิณ

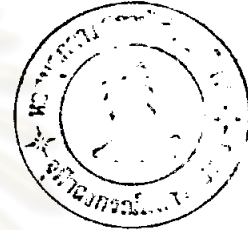
.....กรรมการ

(อาจารย์สุภากร สักกะณีนาวิณ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของ เสียงสระ และความหมายของ
 คำซ้ำสองพยางค์ในภาษาไทย
 ชื่อผู้ผลิต นางสาวอภิรดี อุดมยดีสุวัฒน์
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราวณี กุลละวณิชย์
 ภาควิชา ภาษาศาสตร์
 ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของ เสียงสระและ
 ความหมายของคำซ้ำสองพยางค์ในภาษาไทย คำซ้ำในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หมายถึงคำที่มี
 เสียงซ้ำกัน โดยอาจซ้ำกันทุกเสียง เช่น ดี ๆ /di di/ หรือซ้ำเพียงบางเสียงก็ได้
 เช่น ดีเดอ /di dɔɔ/ ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตของการวิจัยด้วยการศึกษาเฉพาะ
 คำซ้ำสองพยางค์ที่พยางค์ทั้งสองมีเสียงซ้ำกันเพียงบางเสียงเท่านั้น คำซ้ำดังกล่าวอาจ
 มีพยางค์หนึ่ง เป็นพยางค์หลัก คือพยางค์ที่สามารถเกิดเดี่ยวเป็นคำได้ หรืออาจไม่มีพยางค์
 หลักเลยก็ได้ ถ้ามีพยางค์หลัก พยางค์ที่เหลือที่แสดงการซ้ำเสียงนั้นจะต้องมีความหมาย
 เกี่ยวข้องกับความหมายของพยางค์หลัก^{คือคำซ้ำ} เช่น ไครมคราย /khɔ̄m khraam/
 ถ้าไม่มีพยางค์หลัก พยางค์ทั้งสองจะต้องแสดงเสียงสระที่เป็นรูปแบบ และทั้งสองพยางค์
 นั้นจะต้องเกิดร่วมกันเสมอเพื่อให้เกิดความหมายของคำซ้ำนั้น ๆ เช่น อ้ออ้อ /ʔɔ̄ɔ ʔɔ̄ɔ/

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มี 5 บทรวมทั้งภาคผนวกในตอนท้าย บทที่ 1 เป็นบทนำว่า
 ด้วยวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย บทที่ 2 เป็นการศึกษาค้นคว้าเรื่องคำซ้ำทั้ง

¹ คำว่า 'เกี่ยวข้อง' หมายถึงความหมายที่แสดงความรู้สึกนึกคิดในแง่ต่าง ๆ
 ของผู้พูดต่อสิ่ง, บุคคล หรือกริยาอาการซึ่งเป็นความหมายของพยางค์หลัก ตอนที่ 4

ในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ บทที่ 3 เป็นการศึกษารูปแบบของเสียงสระของ
คำซ้ำ บทที่ 4 แสดงความหมายของคำซ้ำและความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของ เสียงสระ
บทที่ 5 เป็นการศึกษาผลการวิจัย ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ

126 105/2561 คำซ้ำ 115

จากการศึกษาระบุว่าคำซ้ำสองพยางค์ในภาษาไทยมีรูปแบบของ เสียงสระ

อยู่ 2 แบบใหญ่ ๆ แบบที่ 1 คือไม่มีข้อจำกัดของคู่สระที่เกิดร่วมกันในพยางค์ที่หนึ่ง
และพยางค์ที่สอง กล่าวคือสระในพยางค์หลักจะเป็นสระใด ๆ ก็ได้ แต่สระในพยางค์
ซ้ำจะต้อง เป็นสระใดสระหนึ่งในสระต่อไปนี้ คือ สระกลาง-กลาง /ɤ/. สระหน้า-ตัว
/ɛ/ หรือ สระหลัง-กลาง-สั้น /o/ ตามด้วยพยัญชนะนาสิก /ŋ/ เช่นในคำว่า
กินเกิน /kin kɛn/ ดีแต่ /diɛ dæ:/, นิ่งนั่ง /nɔŋ nɔŋ/ คำซ้ำที่มีการซ้ำ
แบบนี้จะ เกิดได้กับหมวดคำอุทกประเภท แบบที่สอง คือมีข้อจำกัดของคู่สระที่เกิดร่วมกัน
ในพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองไม่ว่าจะพยางค์หลักจะอยู่หน้าหรือหลัง สักทั้งยังมีข้อจำกัด
ว่าจะพบการซ้ำแบบนี้เฉพาะในหมวดคำกริยากรรม หมวดคำอุทกศัพท์ และหมวดคำกริยา
วิเศษณ์ เท่านั้น รูปแบบของ เสียงสระในพยางค์ทั้งสองจะเป็นแบบใดแบบหนึ่งในแบบ
ต่อไปนี้ คือ สระหลัง-สระหน้า เช่นในคำว่า โยกเขก /jɔk jɛk/ อ้อแอ้
/ʔɔʔ ʔɛʔ/ หรือ สระสูงหรือกลาง-สระต่ำ เช่นในคำว่า กรีดกรีด /krɛt krɛt/
ด้วย เหตุที่คำซ้ำแบบนี้มีข้อจำกัดของคู่สระที่เกิดร่วมกันในพยางค์ทั้งสองนี้เองอาจ
มีส่วนทำให้คำซ้ำแบบนี้เกิดขึ้นน้อยกว่าแบบแรก แต่ก็มีโอกาสที่จะ เกิดเป็นคำซ้ำได้

คำซ้ำที่มีรูปแบบของ เสียงสระอยู่ 2 แบบใหญ่นี้จะมี 2 ความหมายใหญ่ ๆ
แม้จะความหมายจะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบของ เสียงสระ ความหมายที่ 1 จะ แสดง
ทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อสิ่ง, หรือบุคคลในแง่ขี้สอู้ รูปแบบของ เสียงสระ เป็นแบบที่ 1
คือไม่มีข้อจำกัดของคู่สระที่เกิดร่วมกันในพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สอง ความหมายที่ 2
เป็นความหมายที่ เกี่ยวกับความรู้สึกของผู้พูดที่มีต่อสิ่งหรือบุคคลที่ใช้คำซ้ำนี้ ๆ ภาษายา
รูปแบบของ เสียงสระ เป็นแบบที่ 2 คือมีข้อจำกัดของคู่สระที่เกิดร่วมกันในพยางค์ที่หนึ่ง
และพยางค์ที่สอง ความหมายที่ 2 นี้ อาจแยกเป็นความหมายย่อยได้อีก 5 ความหมาย
คือ ความหมายที่เป็นการ เพี้ยนน้ำหนักความหมายของพยางค์หลักที่เกี่ยวกับลักษณะหรือ

อาการ, ความหมายที่เป็นการ เฝื่อน้ำหนักความหมายของพยางค์หลักที่เกี่ยวกับปริมาณ
ของเสียงให้มากยิ่งขึ้น, ความหมายที่เป็นการ เฝื่อน้ำหนักความหมายของพยางค์หลัก
โดยอาจจะมีการ เปลี่ยนแปลงความหมายของพยางค์หลักบ้างเล็กน้อย, ความหมาย
ที่นอกลักษณะ เกี่ยวกับ เสียง, ความหมายที่นอกลักษณะ เกี่ยวกับอาการหรือท่าทาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Relations of Vowel Patternings and Meanings
 of Disyllabic Reduplicatives in Thai

Name Miss Apiradee Udomanisuwat

Thesis Advisor Assistant Professor Pranee Kullavanijaya Ph.D.

Department Linguistics

Academic Year 1982

Abstract

This thesis is a study of the relation of vowel patternings and meanings of disyllabic reduplicatives in Thai. Reduplicatives here are words which show sound reduplication, either complete reduplication i.e. /dii dii/ or partial reduplication i.e. /dii dɯ/. In this study reduplicatives are restricted only to disyllabic words which have partial sound reduplication. They may or may not have a main syllable which can occur alone as a word. In the former case, the syllable with sound reduplication must be related in meaning to that of the main one¹ i.e. /khɯ̃m khɯ̃am/. In the latter case, the vowels of both syllables must be in a certain vowel patterning and both syllables must co-occur to form the meaning of the reduplicative i.e. /ʔʰɔ̃ ʔʰã/

¹'related' means the meaning which adds the speaker's feeling or thought about the thing, person or manner to the meaning expressed in the main syllable.

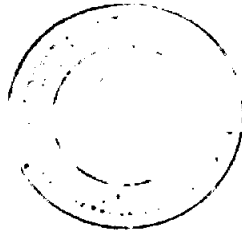
The thesis is divided into five chapters with two appendixes. Chapter one describes the purposes and the scope of the study. Chapter two is a review of the studies on reduplicatives in Thai and foreign languages. Chapter three is a study of the vowel patternings in the disyllabic reduplicatives in Thai. Chapter four shows the correlation between vowel patternings and meanings of reduplicatives. Chapter five contains the conclusion, and some observations as well as some suggestions for further studies along the same line.

The study reveals that there are two main types of vowel patternings. The first pattern is productive-it has no restriction for the vowel in the main syllable nor any restriction in terms of word class. The vowel in the reduplicated syllable however must be mid-central vowel i.e. /ɤ/, low-front vowel i.e. /æ/ or mid-back-short vowel /ɔ/ with the final consonant /ŋ/. For example, /kin kɤn/, /diɪ dæɤ/, /nɔŋ nɔŋ/. The other main pattern is not as productive-it has restriction for both vowels which must co-occur to form the reduplicative. Also, there is a restriction for the word class: only intransitive verb, adjective or adverb can undergo this pattern. The vowel patternings of reduplicatives must be either back vowel-front vowel or high or mid vowel-low vowel. For example, /jɔk jɛk/, /ʔɔ ʔæ/, /krɪit krɛat/. Probably due to this vowel restriction, this pattern does not occur as much as the first pattern. However, it serves a potential patterning for reduplication.

It has been found that there are two main types of meanings for these two types of vowel patternings. Each requires certain vowel patternings. The first meaning gives the speaker's negative attitude about things or persons. The vowel patterning for this meaning is the first type of vowel patterning i.e. no restriction for the vowel in the main syllable but /ɪ/, /æ/ or /oŋ/ in the reduplicated syllable. The second meaning gives the speaker's feeling about the thing or person. This thing or person is expressed in the construction of N+modifiers in which the modifiers are reduplicatives. The vowel patterning of this meaning is the second type of vowel patterning i.e. restriction for both vowels which must co-occur to form the reduplicatives. This second meaning is divided into five sub-meanings: the intensification of the meaning of the main syllable which is about manner; the intensification of the meaning of the main syllable which is about the sound; the intensification of the meaning of the main syllable with some modification of it; meaning expressing aspects of sound and meaning expressing aspects of manner.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นที่มีค่า และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งด้านเนื้อหา และแนวทางของการวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่และอุทิศตน เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยใคร่จะถือโอกาสกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่ง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจมีขึ้นได้ถ้าปราศจากการชี้แนะข้อคิดเห็นและแนวทางต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในรูปของการบรรยาย บทความ การสนทนา ตลอดจนการติดต่อทางจดหมายอัน เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการวิจัยครั้งนี้จากอาจารย์ สุศพร ลักษณินาวิน นอกจากนี้ยังได้กรุณาแนะนำหนังสือและบทความต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย และได้ช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนอนุญาตให้นำผลการวิจัยที่อาจารย์ได้ค้นพบมากล่าวอ้างประกอบผลการวิจัยของผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่ง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือ เป็นอย่างดียิ่งในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งด้านความถูกต้องของ เนื้อหาตลอดจนภาษาที่ใช้ในการ เขียน

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อีระพันธ์ เทลียงทองคำ ที่ได้กรุณาแนะนำหนังสือต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านผู้ให้ความรู้ทางภาษาศาสตร์อัน เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการวิจัยครั้งนี้

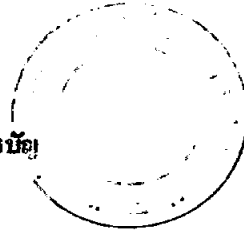
ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดา งามสุทธิ แห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ที่ได้อนุเคราะห์บทความต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ เขียน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณอาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน
และบางแสนทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ เป็นอย่างดียิ่ง ในการออกแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณยุริ เตชสมบัติฤทัย ที่ช่วยจัดพิมพ์ทำให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มขึ้นมาได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ท
สารบัญตาราง	ณ

บทที่

1. บทนำ	1
1.1 ความเร่งรีบและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 จุดมุ่งหมายของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานในการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	5
2. การศึกษาค้นคว้าเรื่องคำซ้ำ	7
2.1 การศึกษาคำซ้ำในภาษาต่างประเทศ	9
2.2 สรุปการศึกษาคำซ้ำในภาษาต่างประเทศ	20
2.3 การศึกษาคำซ้ำในภาษาไทย	20
2.4 สรุปการศึกษาคำซ้ำในภาษาไทย	33
2.5 สรุปการศึกษาคำซ้ำในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	35
2.6 คำจำกัดความทั่ว ๆ ไปของคำซ้ำ	35
2.7 คำจำกัดความของคำซ้ำในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้	35
2.8 อภิปรายคำจำกัดความ	36
2.9 ประเภทยของคำซ้ำที่จะศึกษา	36

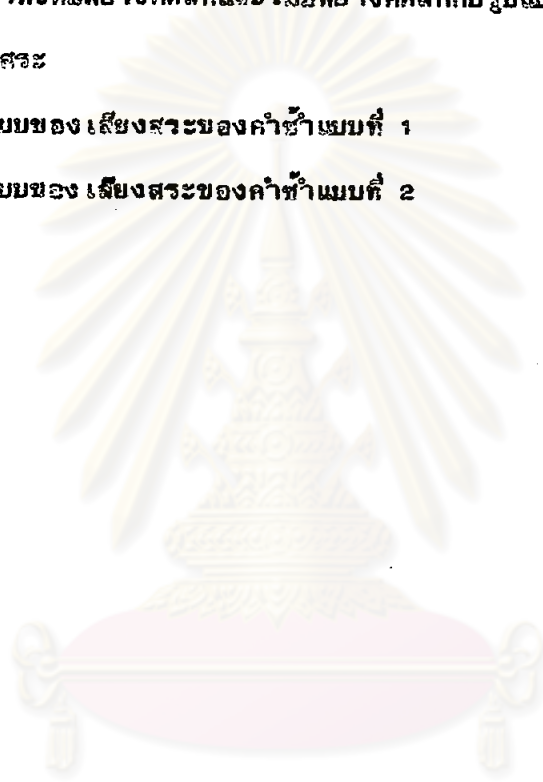
3.	การศึกษารูปแบบของ เสียงสระของคำซ้ำ	38
3.1	ประเภทของรูปแบบของ เสียงสระของคำซ้ำ	41
3.1.1	คำซ้ำชนิดมีพยางค์หลัก	42
3.1.2	คำซ้ำชนิดไม่มีพยางค์หลัก	62
3.2	ข้อสรุปคำซ้ำสองพยางค์ในภาษาไทย	73
3.2.1	ชนิดของคำซ้ำ	73
3.2.2	ชนิดของคำซ้ำกับรูปแบบของ เสียงสระของคำซ้ำ	79
4.	ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของ เสียงสระและความหมายของคำซ้ำ	82
4.1	ความหมายของคำซ้ำ	82
4.2	ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของ เสียงสระและความหมายของคำซ้ำ	88
4.3	สรุปการพิจารณาความหมายของคำซ้ำ	95
5.	สรุปผลการวิจัย ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ	98
5.1	สรุปผลการวิจัย	98
5.2	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	99
	บรรณานุกรม	106
	ภาคผนวก ก.	108
	ภาคผนวก ข.	111
	ประวัติผู้เขียน	117

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง	39
2	แสดงเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง	40
3	แสดงประเภทย่อยของคำซ้ำชนิดมีพยางค์หลัก	55
4	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดมีพยางค์หลักที่พยางค์หลัก อยู่ที่พยางค์แรก และสระในพยางค์ซ้ำเป็นสระกลาง - กลาง /ɤ/	56
5	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดมีพยางค์หลักที่พยางค์หลัก อยู่ที่พยางค์แรก และสระในพยางค์ซ้ำเป็นสระหน้า - ต่ำ /ə/	57
6	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดมีพยางค์หลักที่พยางค์หลัก อยู่ที่พยางค์แรก และสระในพยางค์หลักเป็นสระหลัง	58
7	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดมีพยางค์หลักที่พยางค์หลัก อยู่ที่พยางค์แรก และสระในพยางค์หลักเป็นสระสูง หรือสระประสม	59
8	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดมีพยางค์หลักที่พยางค์หลักอยู่ที่ พยางค์หลัง และสระในพยางค์ซ้ำเป็นสระหลัง - กลาง - ล้น /o/	60
9	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดมีพยางค์หลักที่พยางค์หลัก อยู่ที่พยางค์หลัง และสระในพยางค์หลักเป็นสระหน้า	61
10	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดมีพยางค์หลักที่พยางค์หลัก อยู่ที่พยางค์หลัง และสระในพยางค์หลักเป็นสระต่ำ	62
11	แสดงประเภทย่อยของคำซ้ำชนิดไม่มีพยางค์หลัก	70
12	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดไม่มีพยางค์หลัก และสระใน พยางค์แรกเป็นสระหลัง	71
13	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดไม่มีพยางค์หลัก และสระใน พยางค์แรกเป็นสระสูงหรือสระกลาง	72
14	แสดงรูปแบบของเสียงสระในคำซ้ำชนิดไม่มีพยางค์หลัก และสระใน พยางค์แรกเป็นสระประสม	73

แผนภูมิที่		หน้า
15	แสดงคำซ้ำทั้ง ๘ ชนิด	76
16	แสดงคำซ้ำชนิดที่มีพยางค์หลักกับรูปแบบของ เสียงสระ	77
17	แสดงคำซ้ำชนิดที่ไม่มีพยางค์หลักกับรูปแบบของ เสียงสระ	78
18	แสดงคำซ้ำทั้ง ที่มีพยางค์หลักและ ไม่มีพยางค์หลักกับรูปแบบ ของ เสียงสระ	79
19	แสดงรูปแบบของ เสียงสระของคำซ้ำแบบที่ 1	80
20	แสดงรูปแบบของ เสียงสระของคำซ้ำแบบที่ 2	81

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1 แสดงลักษณะบังคับวาดต่างของ เสียงสระ

39

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย